

Cito Volgsysteem primair en speciaal onderwijs

Spelling 3.0 groep 7

Afnamekaart bij de toetsen M7 en E7 werkwoorden

Lees ook goed de algemene aanwijzingen in paragraaf 2.2 en 2.3 van de handleiding.

De toetsen werkwoordspelling zijn geleide toetsafnames (**dictee**): u biedt de opgaven één voor één klassikaal aan.

Leerlingen kunnen de taak *niet* zelfstandig maken. De leerlingen moeten de vorm van het werkwoord invullen, die zij u horen zeggen.

De leerlingen kunnen het hele werkwoord en de zin meelezen op het antwoordblad. Nadat u *Schrijf op: ...* (het betreffende werkwoord) heeft gezegd, vullen de leerlingen hun antwoord in op de lijn.

Vorbereiding

- Zet eventueel de voorbeeldopgaven klaar op het (digitale) schoolbord. De voorbeelden vindt u op Cito Portal; of schrijf ze over op het (digi)bord:
V1 rennen Loes _____ snel naar de bushalte.
V2 bakken De kinderen _____ heerlijke muffins.
- Verwijder eventuele spellingkaarten en andere spellinghulpmiddelen uit het zicht van de leerlingen.
- Zorg dat elke leerling het juiste antwoordblad Spelling (M7 of E7 werkwoorden), een potlood en een gum of pen heeft.

Algemeen

- Plaats de leerlingen zodanig in het lokaal dat zij zelfstandig en ongestoord kunnen werken. Zorg ervoor dat de leerlingen niet afkijken of hardop spellen.
- Tijdens de afname mogen de leerlingen geen hulpmiddelen gebruiken en biedt u geen hulp. Past u ervoor op dat u geen suggesties geeft in de richting van het goede antwoord.
- Lees de zinnen langzaam en duidelijk voor, op neutrale toon.
- Spreek bij het dicteren de woorden niet overdreven correct uit; er is namelijk een kans aanwezig dat u daardoor het goede antwoord 'weggeeft'. Bijvoorbeeld: in het woord 'broeden' wordt de /n/ in het dagelijks taalgebruik meestal niet nadrukkelijk uitgesproken. Dit doet u bij het dicteren dus ook niet.
- Let u erop dat u bij het uitspreken van (langere) woorden het woord niet opdeelt in lettergrepen. Ook daarmee voorkomt u dat u per ongeluk de juiste spellingwijze 'weggeeft'. Bijvoorbeeld: door het woord 'graasden' uit te spreken als 'graas den' verandert de uitspraak van de letter s. Dicteer daarom het woord als geheel.
- U mag de opgave nog een keer herhalen als een leerling aangeeft dat hij/zij deze niet goed verstaan heeft (bijvoorbeeld door omgevingsgeluiden). Lees de opgave op dezelfde manier voor als de eerste keer.
- Controleer geregeld of leerlingen niet vooruit werken. De tijdsvorm van het werkwoord staat niet op het antwoordblad vermeld; leerlingen moeten de vorm van het werkwoord invullen die zij u horen zeggen. Als leerlingen de opgaven zelfstandig gaan maken, kunnen ze onnodig veel 'andere fouten' maken; daarmee wordt de vaardigheid in werkwoordspelling niet goed in kaart gebracht.

Instructie voorafgaand aan Taak 1

Vertel de leerlingen wat er gaat gebeuren en zeg bijvoorbeeld:

Jullie gaan zo een dictee werkwoordspelling maken. Daarbij moet je werkwoorden invullen in een zin. Vandaag beginnen we met taak 1. Morgen/overmorgen gaan we verder met taak 2. Jullie krijgen een antwoordblad. Ik ga zo dadelijk vertellen wat we gaan doen. Pak alvast een potlood en een gum (of een pen).

Vervolgens deelt u de antwoordbladen uit en vertelt u waar de leerlingen hun naam en groep moeten opschrijven.

Dan vervolgt u met:

Op je antwoordblad zie je telkens een zin met een los werkwoord ervoor. In de zin staat een streep. Op die streep moet een vorm van dat werkwoord komen. Ik lees het hele werkwoord en de zin steeds voor. Daarna zeg ik welk woord je moet opschrijven. Jullie vullen dat woord in op de plaats van de streep, in de tijdsvorm die je hoort. Ik zal een voorbeeld geven. Kijk maar naar de eerste voorbeeldopgave op je antwoordblad.

Ik lees nu voor: rennen. Loes rent snel naar de bushalte. Schrijf op: rent.

Ik lees dus eerst het hele werkwoord, de zin en de ontbrekende werkwoordsvorm voor. Dan vul je de werkwoordsvorm 'rent' in op de streep. Doe dat maar.

Controleer of iedereen het woord op de juiste plaats heeft geschreven. U vervolgt:
Goed zo. Ik geef nog een voorbeeld. Bakken. De kinderen bakten heerlijke muffins. Schrijf op: bakten. Schrijf het woord 'bakten' maar op de streep.

Controleer of iedereen het woord weer op de juiste plaats schrijft. Dan zegt u:
Als je per ongeluk een fout hebt gemaakt, dan kun je die fout verbeteren. Je gumt dan de fout uit en schrijft op wat het wel moet zijn. (Of: Je zet dan een streep door het foute woord. Je schrijft erboven of ernaast wat het wel moet zijn.)

Indien de hierboven beschreven wijze om fouten te corrigeren afwijkt van wat in uw groep gebruikelijk is, kunt u uiteraard uw eigen correctieprocedure aanhouden.

U sluit de instructie af:

Heeft iedereen het begrepen? Bij de volgende opgaven help ik niet meer. Luister telkens goed naar de werkwoordsvorm die ik zeg. Ik lees steeds éérst de zin voor. Daarna schrijf je de werkwoordsvorm op die ik nog een keer apart zeg. Hier komt de eerste zin.

U leest één voor één het hele werkwoord en de zin voor van taak 1. Deze staan op het betreffende voorleesblad (M7 of E7) werkwoorden Taak 1.

Na elke zin zegt u: *Schrijf op ...* (het betreffende werkwoord). Dan last u een korte pauze in en wacht u tot alle leerlingen het woord hebben ingevuld.

Het is van belang dat u de zin en het in te vullen werkwoord goed gearticuleerd en rustig uitspreekt, zonder dat u overdrijft.

De afname is niet aan tijd gebonden. U werkt het dictee door in een tempo dat bij de groep past.

Laat de leerlingen na het maken van de taak de opgeschreven dicteewoorden nog eens nalopen. Als ze iets willen verbeteren, dan kan dat. Daarna haalt u de antwoordbladen op.

Instructie voorafgaand aan taak 2

U deelt de antwoordbladen van taak 2 (M7 of E7 werkwoorden) uit en zegt:

We gaan nu weer een aantal dicteeopgaven maken, net zoals gisteren/eergisteren. Ik lees de zinnen voor en jullie schrijven de werkwoordsvorm op die ik nog een keer apart zeg.

Het voorleesblad met de dicteezinnen van taak 2 vindt u op het betreffende voorleesblad werkwoorden (M7 of E7) Taak 2.

Let op: Bij Taak 2 van E7 zijn enkele zinnen met scheidbare werkwoorden opgenomen, zoals bijvoorbeeld '(uit)printen'. Bij dit werkwoord hoeft de leerling het voorvoegsel 'uit' niet op te schrijven, deze staat daarom tussen haakjes op het voorleesblad en het antwoordblad.

Nakijkinstructie

U vergelijkt de antwoorden van de leerling met de woorden op het voorleesblad. Daarbij geldt:

- Elke afwijking ten opzichte van het goed gespelde woord is fout.
- Een woord wordt één keer fout gerekend als het fout gespeld is, ongeacht het aantal fouten dat de leerling in een woord gemaakt heeft.
- Elke keer als een leerling eenzelfde fout weer maakt (bijvoorbeeld -dt in de verleden tijd) wordt dit als aparte fout gerekend. Categoriefouten worden dan pas écht zichtbaar.
- Overgeslagen opgaven worden fout gerekend.